

Čís. 15540.

K § 228 c. ř. s.

Zda upomínka, aby dlužník zaplatil do určité lhůty určitou částku, opodstatňuje negativní určovací žalobu, jest posouditi podle poměrů jednotlivého případu.

(Rozh. ze dne 27. října 1936, Rv I 2592/34.)

Žalobkyně se domáhá výroku, že žalovaná není oprávněna požadovati od ní určitou částku. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalobkyně vyvozovala nutkavý právní zájem z toho, že žalovaná jako postupnice firmy ji upomínala dopisem svého právního zástupce o vrácení určité částky, která byla dle tvrzení žalované strany složena do úschovy žalobkyni jako kauce, a to do 3 dnů. Žalobkyně se musela prý proto obávat toho, že žalovaná vystoupí proti ní žalobou, že postavení její v takovém pozdějším sporu bude ztrátou průvodních prostředků ztíženo, dále je prý, pokud trvá nejistota, přísluší-li žalované pohledávka, o kterou žalobkyni upomínala, ohroženo právo žalobkynino spotřebovati spornou částku, ježto by se dopustila upotřebním částky trestného činu (zpronevěry), kdyby sporná částka byla složena jako kauce, jak tvrdí žalovaná, dále jest prý žalobkyni znemožněno řádné vedení obchodních knih, řádné zdanění a zjištění aktiv a pasiv. Nutkavým jest právní zájem, který tu musí býti v době vynesení rozsudku prvé stolice (rozh. čís. 7414, 9311 Sb. n. s.), kdyby nepodáním žaloby na určení sporného práva nebo právního poměru bylo právní postavení žalobkynino vážně ohroženo. Je-li tomu tak, nutno posouditi podle konkrétních poměrů jednotlivého případu. Okolnost, že v budoucnu bude podstatně ztíženo provádění důkazů, nemůže opodstatniti zájem na brzkém určení ve smyslu § 228 c. ř. s. (rozh. čís. 9392 Sb. n. s.). Zájem na bezodkladném určení může ovšem míti svůj základ i v nebezpečí trestního stíhání, které tu jest, pokud právní poměr není určen. Nebezpečí trestního stíhání hrozí žalobkyni podle jejího názoru proto, že žalovaná tvrdila, že sporná částka byla dána jako kauce. Stalo-li se však před vynesením rozsudku mezi stranami nesporným, že sporná částka byla dána jako záloha na nájemné, není obava dovolatelky z hrozícího jí trestního stíhání pro spotřebování dané zálohy již opodstatněna. Žalobkyně nepřednesla dále okolnosti svědčící tomu, že uplatňováním nároku na vrácení oné částky je podstatně otřesen základ jejího dalšího hospodaření a podmíněna vážná nejistota při další obchodní kalkulaci z důvodu, že jde o podstatný nárok vzhledem k hospodářským poměrům žalobkyniným. Dospěl proto i dovolací soud k názoru, že žalobkyně v době vynesení rozsudku prvé stolice neměla právního zájmu na brzkém určení.